BOSNA I HERCEGOVINA
URED ZA RAZMATRANJE ŽALBI
Filijala/Podružnica Mostar

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РАЗМАТРАЊЕ ЖАЛБИ
Филијала Мостар

Broj: JN2-03-07-1-1275-6/26
Mostar, 20.08.2026. godine

Ured za razmatranje žalbi BiH, filijala Mostar u Vijeću II sastavljenom od članova Mirjane Antunović predsjednik vijeća, Amara Hadžiomerović i Samir Šehović kao članova vijeća rješavajući žalbu broj 01-6897/25 od 11.09.2025. godine, ponuđača Sarajevo-osiguranje d.d. Sarajevo, izjavljenu na Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača broj: 01-402/2026-8 od 16.07.2026. godine, u postupku javne nabavke: *„Usluge osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti za štete pričinjenu trećim osobama za svaki događaj/zrakoplov“*, ugovornog tijela JP „Međunarodna zračna luka-aerodrom Mostar" d.o.o. Mostar, na članak 93. stavak (8), članak 104. i članak 111. stavak (1) točka d) Zakona o javnim nabavama ("Službeni glasnik BiH" broj 39/14, 59/22 i 50/24), na sjednici održanoj dana 20.08.2026. godine donio je

R J E Š E N J E

1. Žalba se usvaja.
2. Poništava se Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača broj: 01-402/2026-8 od 16.07.2026. godine, te se predmet vraća ugovornom tijelu na ponovno postupanje.
3. Usvaja se zahtjev žalitelja za naknadu troškova uplaćene administrativne takse u iznosu od 50,00 KM, koje će ugovorni organ isplatili žalitelju u roku od 8 dana od dana prijema ovog Rješenja.
4. Povrat naknade za pokretanje žalbenog postupka izvršit će se posebnim rješenjem ovog organa.

O B R A Z L O Ž E N J E

Ugovorno tijelo JP „Međunarodna zračna luka-aerodrom Mostar" d.o.o. Mostar (u daljnjem tekstu: ugovorno tijelo) pokrenuo je otvoreni postupak javne nabavke usluga: " Usluge osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti za štete pričinjenu trećim osobama za svaki događaj/zrakoplov“ za koji je Obavještenje o nabavci broj: 529-7-230-3-24/26 o objavljeno na portalu javnih nabavki 19.06.2026. godine. Nakon provedenog postupka, ugovorno tijelo je donijelo Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača broj: 01-402/2026-8 od 16.07.2026. godine, na koju je ponuđač Sarajevo-osiguranje d.d. (u daljnjem tekstu: žalitelj) izjavio žalbu. Ugovorno tijelo je postupajući u skladu s člankom 100. stavak (6) proslijedio navedenu žalbu ovom tijelu, kod koga je zaprimljena 29.07.2026. godine.

Žalitelj u žalbi navodi:

Na temelju člana 99., 100. i 101. Zakona o javnim nabavkama BiH (Službeni glasnik BIH 39/14, 59/22 i 50/24), Društvo za osiguranje SARAJEVO-OSIGURANJE d.d. Sarajevo u zakonskom roku podnosi ŽALBU na Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuditelja broj: 01-402/2026-8 od 16.07.2026. godine, a koja je zaprimljena u prostorijama Društva SARAJEVO-OSIGURANJE d.d. Sarajevo dana 17.07.2026. godine u postupku javne nabavke usluge „Usluge osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti za štete pričinjanju trećim osobama za svaki događaj/zrakoplov za koji je objavljeno Obavještenje o nabavci broj: 529-7-2¬30-3-24/26 od 19.06.2026. godine sa prijedlogom da nadležni organ preinači navedenu Odluku, te Ugovor dodjeli ponuđaču SARAJEVO-OSIGURANJE d.d. Sarajevo, čija ponuda je u skladu sa zakonom i drugim propisima i zahtjevima iz tenderske dokumentacije ili poništi postupak u cjelosti.

Nakon provedene procedure u predmetnom postupku nabavke. Ugovorni organ je donio Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuditelja broj: 01-402/2026-8 od 16.07.2026. godine, kojom je ponuđaču Triglav osiguranje d.d. Podružnica Mostar dodijeljen ugovor kao najpovoljnijem i jedinom prihvatljivom ponuđaču u postupku nabavke usluga osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti za štete pričinjanju trećim osobama za svaki događaj/zrakoplov.

Ugovorni organ konstatuje da ponuda ponuđača SARAJEVO-OSIGURANJE d.d. Sarajevo nije prihvatljiva za ugovorni organ.

Naime, ugovorni organ je pregledom dostavljene Potvrde o uspješno realiziranim ugovorima izdane od strane društva „OKI Upravitelj" d.o.o. Sarajevo, utvrdilo da ista obuhvaća razdoblje od 01.01.2023. do 31.12.2023., dok je Natječajnom dokumentacijom zahtijevano dokazivanje iskustva ostvarenog u razdoblju od tri godine od dana objave javne nabavke. Budući da potvrda iskazuje jedinstvenu vrijednost ugovora za cijelo kalendarsko razdoblje 2023. godine, iz iste nije moguće utvrditi koliki dio ugovorene vrijednosti otpada na referentno razdoblje propisano Natječajnom dokumentacijom, odnosno od dana početka referentnog razdoblja do 31.12.2023. godine. Slijedom navedenog nije bilo moguće nedvojbeno utvrditi ispunjavanje uvjeta tehničke i profesionalne sposobnosti iz tačke 8. Natječajne dokumentacije. Nadalje, u drugoj dostavljenoj Potvrdi o uspješno realiziranim ugovorima, izdanoj od strane društva „Bingo' d.o.o. Export Import, ponuditelj nije dokazao tehničku i profesionalnu sposobnost zahtijevanu tačkom 8. Natječajne dokumentacije. Naime, ugovorni organ zahtijevao je dokaz o izvršenju najmanje jednog ili više ugovora Iz područja osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti ukupne vrijednosti najmanje 35.000,00 KM u razdoblju od tri godine od dana objave javne nabavke. Iz dostavljene potvrde proizilazi da je za 2023., 2024. i 2025. godinu iskazana vrijednost izvršenih usluga u iznosu od 30.787.80 KM za svaku pojedinu godinu, odnosno niti u jednoj od navedenih godina nije dokazana vrijednost od najmanje 35.000.00 KM, kako je zahtijevano Natječajnom dokumentacijom.

Slijedom navedenog. Povjerenstvo je utvrdilo da ponuđač nije dokazao ispunjavanje uvjeta propisanih Natječajnom dokumentacijom, te je predložilo da se ponuda ponuđača SARAJEVO-OSIGURANJE d.d. odbije kao neprihvatljiva u skladu sa članom 68. stav (4) tačka i) Zakona o javnim nabavkama i odredbama Natječajne dokumentacije.

Član 48. (Opći uslovi za tehničku i profesionalnu sposobnost) Zakona o javnim nabavkama BiH (Službeni glasnik BiH 39/14, 59/22 i 50/24) propisuje se:

(1) Ugovorni organ može, zavisno od vrste, količine ili obima, ili namjene predmeta nabavke, zahtijevati dokaze koji se odnose na tehničku i profesionalnu sposobnost.

(2) Ako ugovorni organ zahtijeva dokaz o uredno izvršenim ugovorima, taj dokaz podnosi se u formi spiska izvršenih ugovora uz potvrdu koju daje druga ugovorna strana o njihovoj realizaciji.

U slučaju da se takva potvrda iz objektivnih razloga ne može dobiti od ugovorne strane koja nije ugovorni organ, vrijedi izjava privrednog subjekta o uredno izvršenim ugovorima, uz predočavanje dokaza o učinjenim pokušajima da se takve potvrde osiguraju.

(3) Potvrda o uredno izvršenim ugovorima mora sadržavati sljedeće podatke:

a) naziv i sjedište ugovornih strana ili privrednih subjekata:

b) predmet ugovora:

c) vrijednost ugovora;

d) vrijeme i mjesto izvršenja ugovora;

e) navode o uredno izvršenim ugovorima.

(7) Ako zahtijeva jedan ili više dokumenata kojim kandidat/ponuđač dokazuje tehničku i profesionalnu sposobnost, ugovorni organ dužan je u tenderskoj dokumentaciji jasno i precizno definirati te zahtjeve.

Tačkom 8. Natječajne dokumentacije ponuđač je obavezan uz ponudu dostaviti sljedeće dokumente: c) Potvrda o dobrom izvršenju posla izdata od druge ugovorne strane kojom se dokazuje da je ponuđač uspješno pružao usluge osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti za štete pričinjanje trećim osobama u posljednje tri godine (5/2023-5/2025). Potvrda mora obavezno sadržavati vrijednost ugovora, tačan naziv ugovora i tačno razdoblje pružanja usluga, a sve u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i podzakonskim propisima koji reguliraju predmetnu materiju.

U Napomeni na strani 9. Natječajne dokumentacije popisuje se:

Ugovorno tijelo sukladno članku 50. stavak 1. tačka a), a u svezi članka 48.. stavak 2. ZJN zahtjeva da se dostavi Izjava sukladno članku 50 ZJN dokaz da je ponuditelj u protekle tri kalendarske godine ili od dana registracije, odnosno početka poslovanja, ukoliko je ponuditelj registriran, odnosno počeo raditi prije manje od tri godine, uspješno ugovorio, odnosno da ima: - iskustvo u realizaciji minimalno 1 ili više ugovora kod kojih je predmet osiguranja odgovornost od djelatnosti u razdoblju od tri godine od dana objave javne nabave čija je ukupna vrijednost jednaka minimalno procijenjenoj vrijednosti nabavke.

Prema Uputstvu za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda ("Službeni glasnik BiH" broj 90/14 i 20/15) Član 7. (Način određivanja minimalnih zahtjeva sposobnosti kandidata ili ponuđača) (4) Ako ugovorni organ od kandidata/ponuđača kao dokaz tehničke i profesionalne sposobnosti traži popis ugovora, smatra se da je uslov:

a) u vezi sa predmetom nabavke, odnosno grupom predmeta nabavke, ako se traži dokaz o izvršenju istog ili sličnog, odnosno istih ili sličnih ugovora kao što je predmet nabavke, odnosno lot. te

b) srazmjeran predmetu nabavke, odnosno lotu, u slijedećim slučajevima:

1. kada se traži dokaz o izvršenju jednog ugovora, ako njegov iznos nije viši od procijenjene vrijednosti nabavke, odnosno od procijenjene vrijednosti pojedinog lota;
2. kada se traži dokaz o izvršenju više od jednog ugovora, ako njihov zbirni iznos nije viši od procijenjene vrijednosti nabavke, odnosno od procijenjene vrijednosti pojedinog lota.

Potvrda o uspješno realizovanim ugovorima OKI Upravitelja d.o.o. broj: 255 od 02.02.2024. godine za osiguranje od odgovornosti iz djelatnosti za štete pričinjene trećim licima iskazuje premiju osiguranja za period 01.01.2023.-31.12.2023. godine u iznosu od 143.500,00 KM. Procijenjena ukupna vrijednost ugovora bez PDV-a iznosi 35.000,00 KM.

Dakle iznos izvršenog posla iskazan na potvrdi OKI Upravitelja d.o.o. broj: 255 od 02.02.2024. godine za osiguranje od odgovornosti iz djelatnosti za štete pričinjene trećim licima iskazuje premiju osiguranja za period 01.01.2023.-31.12.2023. godine je četiri puta viši od procijenjene vrijednosti nabavke.
Potvrda o uspješno realizovanim ugovorima Bingo d.o.o. EXPORT IMPORT broj 3/2026 od 08.01.2026. godine iskazuje premiju osiguranja za 2023. godinu u iznosu od 30.787,80 KM; za 2024. godinu u iznosu od 30.787,80 KM i za 2025. godinu 30.787,80 KM čiji je zbirni iznos 92.3693,40 KM što je više od dva i po puta više od procijenjene vrijednosti nabavke.
Također, u ponudi izabranog najpovoljnijeg ponuđača Triglav osiguranje d.d. Podružnica Mostar dostavljena je Potvrda o uspješno obavljenoj usluzi osiguranja izdata od SARAJEVOSTAN d.o.o. na period od 01.01.2024.-31.12.2024, godine u iznosu od 50,505,90 KM i potvrda za period 01.01.2025.¬31.12.2025. godine u iznosu od 47.466,50 KM
Ugovorni organ je dužan da u tenderskoj dokumentaciji definira uslove za kvalifikaciju na način da utvrdi minimum zahtjeva za kvalifikaciju kandidata/ponuđača u pogledu njihove lične sposobnosti, ekonomskog i finansijskog stanja, te njihove tehničke i /ili profesionalne sposobnosti. Minimum kvalifikaclonih uslova koje ugovorni organ odredi za kandidate/ponuđače, kao i dokumenti koji su potrebni za njihovo dokazivanje obavezno treba da budu srazmjerni predmetu javne nabavke i u skladu s njim. Postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenciju i moraju biti jasni I precizni.
Smatramo da ovako postupanje ugovornog organa suprotno je odredbama Zakona o javnim nabavkama.
U postupcima javne nabave primjenjuje se načelo transparentnosti u skladu s kojim se pri pokretanju postupka javne nabave moraju objaviti određene informacije.
Postupanje ugovornog organa kojim se ponuda ponuđača SARAJEVO-OSIGURANJE d.d. odbacuje kao neprihvatljivu nije u skladu niti sa općim principima iz člana 3 ZJN-a, jer se ugovorni organ u konkretnom postupku javne nabavke prema kandidatima/ponuđačima ne ponaša jednako i nediskriminirajuće, odnosno ponuđače koji imaju manje uspješno izvršenih ugovora postavlja u povlašten položaj.
Također, propisana forma se postavlja kao svrha i ne koristi se da bi se ostvarila zakonska ovlaštenja iz materijalno-pravnih propisa.
Zakon o javnim nabavkama u članu 3. je propisao da je ugovorni organ dužan da postupa transparentno, da se u postupku javne nabavke prema ponuđačima ponaša jednako i nediskriminirajuće, tako da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju u cilju najefikasnijeg korištenja javnih sredstava, u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.
Princip jednakog tretmana nudi objektivnu ocjenu ponuda i eliminira sve što nije relevantno za utvrđivanje (ekonomske) efikasnosti ponuda u datom postupku javne nabavke.
Princip pravične i aktivne konkurencije uslovljava da postupci javnih nabavki moraju biti dostupni prije svega svim privrednim subjektima.
Provođenje postupka javnih nabavki neupitno mora potaknuti konkurenciju među privrednim subjektima, a sve u cilju postizanja što povoljnijih uslova za nabavku.
Privrednim subjektima mora biti omogućeno da procijene svoju konkurentnost, odnosno svoje mogućnosti, ali Im mora biti omogućeno i da imaju jednake šanse za dobijanje ugovora.
Osiguravanje konkurencije je osnovni način osiguravanja ekonomične i efikasne upotrebe javnih sredstava.

Načelo transparentnosti (proizlazi Iz načela jednakog tretmana i nediskriminacje, a podrazumijeva osiguravanje, u korist svakog potencijalnog ponuđača i ugovornog organa, stepen oglašavanja dovoljan da omogući tržišno natjecanje, odnosno, osiguravanje vidljivosti I javnosti informacija o postupku nabavke, koje moraju biti jasno definirane i dostupne zainteresiranim svim stranama.
U skladu sa navedenim, predlažemo da Ugovorni organ, poštujući načelo zakonitosti i ekonomičnosti postupka, poduzme zakonom data ovlaštenja obzirom da je nezakonito postupanje izabranog ponuđača diskriminatomo u odnosu na ostale ponuđače a što ugovorni organ ne smije dozvoliti. Odredbama člana 3. ZJN BiH propisano je:
1. Ugovorni organ dužan je da postupa transparentno, da se u postupku javne nabavke prema kandidatima/ponuđačima ponaša jednako i nediskriminirajuće, na način da osigura pravičnu aktivnu konkurenciju, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi sa predmetom nabavke i njegovom svrhom.
Opći principi obavezno se primjenjuju i poštuju u postupku pravne zaštite.
Na osnovu prethodno navedenih činjenica, Žalitelj SARAJEVO-OSIGURANJE d.d. Sarajevo predlaže, da Ugovorni organ preinači navedenu Odluku, te Ugovor dodjeli ponuđaču SARAJEVO-OSIGURANJE d.d. Sarajevo, čija ponuda je u skladu sa zakonom i drugim propisima i zahtjevima iz tenderske dokumentacije ili poništi postupak u cjelosti..
Također, zadržavamo pravo da u slučaju pojave novih činjenica, u zakonskom roku, izvršimo dopunu žalbe i tražimo povrat sredstava plaćenih taksi na žalbu.

Izjašnjenje ugovornog tijela:
U svezi podnesene žalbe žalitelja „Sarajevo osiguranje" d.d. Sarajevo, izjavljena na Odluku o izboru broj: 01-402/2026-8 od 16. srpnja 2026. godine u predmetu javne nabave usluge „Usluge osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti za štetu načinjenu trećim osobama za svaki događaj/svaki zrakoplov" u Javnom poduzeću Međunarodna Zračna luka - aerodrom Mostar d.o.o. Mostar, sukladno članku 100. stavak 5. Zakona o javnim nabavama BiH („Službeni glasnik BiH", broj: 39/14. 59/22 i 50/24) dostavljamo IZJAŠNJENJE NA NAVODE ŽALBE.
Žalitelj „Sarajevo osiguranje" d.d. Sarajevo, izjavilo je žalbu na Odluku o izboru broj: 01-402/2026-8 od 16. srpnja 2026. godine, u predmetu javne nabave usluge ..Usluge osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti za štetu načinjenu trećim osobama za svaki događaj/svaki zrakoplov" za potrebe Javnog poduzeća Međunarodna Zračna luka - aerodrom Mostar d.o.o. Mostar, a koja je zaprimljena dana 24. srpnja 2026. godine pod brojem: 730/2026.
Ispitujući procesne pretpostavke neophodne za meritorno odlučivanje o žalbi, Ugovorno tijelo utvrdilo je daje žalba dopuštena i podnesena u zakonskom roku. U pogledu postojanja aktivne legitimacije žalitelja, Ugovorno tijelo moli Ured za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine da, sukladno članku 97. Zakona o javnim nabavama, potvrdi nepostojanje aktivne legitimacije žalitelja, jer žalitelj nije opravdao ispravnost svoje ponude, niti pobio navode Ugovornog tijela koji navodi su: nedvojbeno dokazali kako ponuditelj nije dostavio potvrdu o postojanju izvršenog ugovora o pružanju usluga osiguranja „Usluge osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti za štetu načinjenu trećim osobama za svaki događaj/svaki zrakoplov" niti je u obrascu koji je sastavni dio dokumentacije Airport Liability unio podatke kojim dokazuje iskustvo u realizaciji posjedovanja jednog ugovora iz područja civilnog zrakoplovstva kako je traženo Natječajnom dokumentacijom odnosno predmetom ove javne nabave.
Sukladno prethodnom Ugovorno tijelo smatra nedvojbenim nepostojanje Aktivne legitimacije na strani žalitelja.

U daljem tekstu izjašnjenja ovo Ugovorno tijelo se očituje na ovaj navod kako slijedi:
Ugovorno tijelo je u Natječajnoj dokumentaciji propisalo, a sve sukladno Zakonu o javnim nabavama sljedeće:

- Natječajnom dokumentacijom zahtijevano je dokazivanje uvjeta tehničke i profesionalne sposobnosti iz točke 8. pod c) Potvrda o dobrom izvršenju posla izdata od druge ugovorne strane kojom se dokazuje da je ponuđač uspješno pružao usluge osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti za štete pričinjene prema trećim osobama u posljednje tri godine (5/2023-5/2025). Potvrda mora obvezno sadržavati vrijednost ugovora, točan naziv ugovora i točno razdoblje pružanja usluga, a sve sukladno Zakonu o javnim nabavama i podzakonskim propisima koji reguliraju predmetnu materiju.

Ugovorno tijelo sukladno članku 50. stavak 1. točka a), a u svezi članka 48. stavak 2. ZJN zahtjeva da se dostavi Izjavu sukladno članku 50. ZIN dokaz da je ponudite!/ u protekle tri kalendarske godine ili od dana registracije, odnosno početka poslovanja, ukoliko je ponudite!) registriran, odnosno počeo raditi prije manje od tri godine, uspješno ugovorio, odnosno da ima:
Iskustvo u realizaciji minimalno I ili više ugovora kod kojih je predmet osiguranja odgovornost od djelatnosti u razdoblju od tri godine od dana objave javne nabave čija je ukupna vrijednost jednaka minimalno procijenjenoj vrijednosti nabave.
Ugovorno tijelo je pregledom dostavljene Potvrde o uspješno realiziranim ugovorima, izdane od strane društva „OKI Upravitelj" d.o.o. Sarajevo, utvrdilo da ista obuhvaća razdoblje od 1. 1. 2023. do 31. 12. 2023., dok je Natječajnom dokumentacijom zahtijevano dokazivanje iskustva ostvarenog u razdoblju od tri godine od dana objave javne nabave. Budući da potvrda iskazuje jedinstvenu vrijednost ugovora za razdoblje od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023., zbog čega nije moguće utvrditi koliki dio ugovorene vrijednosti otpada na referentno razdoblje od svibnja 2023. do svibnja 2026.. kako je zahtijevano Natječajnom dokumentacijom tehničke i profesionalne sposobnosti iz točke 8.
Nadalje, u drugoj dostavljenoj Potvrdi o uspješno realiziranim ugovorima, izdanoj od strane društva „Bingo" d.o.o. Export Import, ponuditelj nije dokazao tehničku i profesionalnu sposobnost zahtijevanu točkom 8. Natječajne dokumentacije. Naime, Ugovorno tijelo zahtijevalo je dokaz o izvršenju najmanje jednog ili više ugovora iz područja osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti ukupne vrijednosti najmanje 35.000,00 KM za razdoblje tri godine od dana objave javne nabave. Iz dostavljene potvrde proizlazi daje za 2023., 2024. i 2025. godinu iskazana vrijednost izvršenih usluga u iznosu od 30.787,80 KM za svaku pojedinu godinu, odnosno niti u jednoj od navedenih godina nije dokazana vrijednost od najmanje 35.000,00 KM. kako jc zahtijevano Natječajnom dokumentacijom. Slijedom navedenoga, ponuditelj nije dokazao ispunjavanje uvjeta tehničke i profesionalne sposobnosti.
Zakon je jasno definirao tehničku i profesionalnu sposobnost u postupku nabave usluga člankom 50. stavak 1. točka a), a u svezi članka 48. stavak 2. kao Općih uvjeta za tehničku i profesionalnu sposobnost.

Sukladno članku 102. stavak 2., Povjerenstvo je utvrdilo da ponuditelj nije dokazao ispunjavanje uvjeta propisanih Natječajnom dokumentacijom te predlaže da se njegova ponuda odbije kao neprihvatljiva, sukladno članku 68. stavku (4) točki i) Zakona o javnim nabavama BiH i odredbama Natječajne dokumentacije, odnosno njegova žalba je iz istih razloga neutemeljena.

Predmet javne nabave je također jasno i precizno opisan i isti se odnosi na jedan ugovor, a kako je u pitanju pružanje usluga, tako je nedvojbeno da ovo Ugovorno tijelo je izravno primijenilo Zakon o javnim nabavama i nije učinilo ništa što bi bilo suprotno kako zakonu tako i podzakonskim aktima, uključujući i vrijednosti zahtijevanih ugovora, a koje su također propisane sukladno zakonskim i podzakonskim propisima.
Za sve nedoumice koje eventualno imaju ponuditelji. na raspolaganju je mogućnost da zahtijevaju pojašnjenje natječajne dokumentacije, sukladno Zakonu o javnim nabavama, kroz institut pojašnjenja natječajne dokumentacije i pitanja i odgovore, a što ovaj ponuditelj/žalitelj nije niti pokušao koristiti.
Slijedom svega navedenoga. Ugovorno tijelo smatra da su uvjeti kvalifikacije bili jasno, precizno i nedvosmisleno propisani Natječajnom dokumentacijom te jednako primijenjeni na sve ponuditelje. Žalitelj nije dokazao ispunjavanje uvjeta tehničke i profesionalne sposobnosti na način propisan Natječajnom dokumentacijom, zbog čega je njegova ponuda pravilno ocijenjena neprihvatljivom sukladno članku 68. stavku (4) točki i) Zakona o javnim nabavama Bosne i Hercegovine. Slijedom navedenoga predlaže se Uredu za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine da žalbu odbije kao neosnovanu te odbije zahtjev žalitelja za naknadu troškova žalbenog postupka.

U skladu s člankom 94. stavak 3. Zakona o javnim nabavama žalitelj Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo je aktom broj JN2-03-07-1-1275-2/26 od 29.07.2026. godine obaviješten o izjašnjenju Ugovornog tijela, te mu je omogućeno da se očituje o istom.
Naprijed navedeni se nije izjašnjavao na dostavljeni akt.

U skladu s člankom 94. stavak 3. Zakona o javnim nabavama Triglav osiguranje d.d. Sarajevo, Podružnica Mostar je aktom broj JN2-03-07-1-1275-3/26 od 29.07.2026. godine obaviješten o žalbi i izjašnjenju Ugovornog tijela, te mu je omogućeno da se očituje o istom.
Naprijed navedeni se nije izjašnjavao na dostavljeni akt.

Prije nego što se upustio u meritorno odlučivanje, ovo tijelo je u skladu s člankom 109. Zakona o javnim nabavama, utvrdilo da je žalba pravovremena, dopuštena i izjavljena od ovlaštene osobe, osobe koja ima aktivnu legitimaciju te da su ispunjeni uvjeti za razmatranje žalbe u smislu članka 105. i 106. stavak (2) Zakona o javnim nabavama.

Žalba je djelimično osnovana.

Žalitelj prvim žalbenim navodom osporava pravilnost ocjene ugovornog tijela kojom je njegova ponuda ocijenjena neprihvatljivom zbog navodnog nedokazivanja uvjeta tehničke i profesionalne sposobnosti iz točke 8. Natječajne dokumentacije. Ističe da je uz ponudu dostavio potvrde o uspješno realiziranim ugovorima društava „OKI Upravitelj" d.o.o. Sarajevo i „Bingo" d.o.o. Export Import, kojima je dokazano iskustvo u pružanju usluga osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti za štete pričinjene trećim licima, pri čemu ukupna vrijednost realiziranih usluga višestruko premašuje procijenjenu vrijednost predmetne nabave od 35.000,00 KM. Posebno navodi da potvrda „OKI Upravitelja" iskazuje premiju osiguranja za 2023. godinu u iznosu od 143.500,00 KM, dok potvrda „Binga" iskazuje ukupnu vrijednost premija za 2023., 2024. i 2025. godinu u iznosu od 92.363,40 KM. Slijedom navedenog, žalitelj smatra da je dostavljenim potvrdama

dokazao zahtijevano iskustvo i ispunjavanje uvjeta tehničke i profesionalne sposobnosti, te da je ugovorno tijelo pogrešno ocijenio njegovu ponudu neprihvatljivom.

Ugovorno tijelo u izjašnjenju navodi u cijelosti osporava žalbene navode kao neosnovane te ističe da je ponuda žalitelja pravilno ocijenjena neprihvatljivom zbog nedokazivanja uvjeta tehničke i profesionalne sposobnosti propisanog točkom 8. Natječajne dokumentacije. Naime, Natječajnom dokumentacijom jasno je zahtijevano dokazivanje iskustva u realizaciji najmanje jednog ili više ugovora iz područja osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti, u razdoblju od tri godine od dana objave javne nabave, čija ukupna vrijednost mora biti najmanje jednaka procijenjenoj vrijednosti nabave od 35.000,00 KM. Također je izričito propisano da potvrda mora sadržavati vrijednost ugovora, točan naziv ugovora i točno razdoblje pružanja usluga. Ugovorno tijelo je pravilno utvrdilo da dostavljena potvrda društva „OKI Upravitelj" d.o.o. Sarajevo obuhvaća cijelo razdoblje od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine i iskazuje ukupnu vrijednost za navedeno razdoblje, zbog čega iz iste nije moguće utvrditi koji dio iskazane vrijednosti otpada na referentno razdoblje propisano Natječajnom dokumentacijom. Sama činjenica da je ukupna vrijednost navedena u potvrdi veća od traženog iznosa ne otklanja nedostatak u pogledu dokazivanja vrijednosti izvršenih usluga unutar zahtijevanog referentnog razdoblja. Također, iz potvrde društva „Bingo" d.o.o. Export Import proizlazi da je za svaku pojedinu godinu 2023., 2024. i 2025. iskazana vrijednost izvršenih usluga od 30.787,80 KM, odnosno niti za jednu pojedinačnu godinu nije iskazana vrijednost od najmanje 35.000,00 KM. Stoga ni ovom potvrdom nije dokazano ispunjavanje uvjeta na način kako je isti jasno i precizno propisan Natječajnom dokumentacijom. Slijedom navedenog, ugovorno tijelo smatra da je, primjenom članka 48. Zakona o javnim nabavama BiH i uvjeta iz točke 8. Natječajne dokumentacije, pravilno utvrdilo da žalitelj nije dokazao traženu tehničku i profesionalnu sposobnost, zbog čega je njegova ponuda pravilno ocijenjena neprihvatljivom sukladno članku 68. stavku (4) točki i) Zakona o javnim nabavama BiH. Ugovorno tijelo posebno ističe da su zahtjevi iz Natječajne dokumentacije bili jasno, precizno i nedvosmisleno propisani te jednako primijenjeni na sve ponuditelje. Eventualne nejasnoće žalitelj je mogao otkloniti korištenjem instituta pojašnjenja Natječajne dokumentacije, što nije učinio. Stoga ugovorno tijelo smatra da su žalbeni navodi neosnovani te predlaže da se žalba odbije kao neosnovana, kao i zahtjev žalitelja za naknadu troškova žalbenog postupka

U točki 5. TD je propisano sljedeće,
PODACI O PREDMETU NABAVE
5. Opis predmeta nabave
Predmet ovog postupka je nabava usluge osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti za štetu načinjenu prema trećim osobama, njihovoj imovini i životima te štetu načinjenu trećim osobama za svaki događaj/svaki zrakoplov, sukladno svim međunarodnim zrakoplovnim propisima i standardima koji reguliraju predmetnu materiju.
Oznaka i naziv iz JRJN: 66514120-3.
Usluge osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti obuhvaćaju:
a. Pokriće izvorne pravne odgovornosti osiguranika koja proizlazi iz njihovog poslovanja kao vlasnika ili operatera J. P. ..Međunarodna Zračna luka - aerodrom Mostar" d.o.o. Mostar.
b. Pokriće šteta na zrakoplovu i opremi zrakoplova.
c. (Odgovornost Osiguranika prema vlastitim radnicima.
d. Cisto financijske štete.

e. Stote iz produktne odgovornosti i i/vršenih operacija, kao i štete nastale u obavljanju redovitih poslova u koje spadaju i aktivnosti provedbe sigurnosnih vježbi sukladno propisima koje nalaže Zakon o civilnom zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine, kao i pod zakonski propisi koji reguliraju predmetnu materiju.

f. Odgovornosti za štetu počinjenu od strane zaštilara'euvara ugovorenim strankama ili trećim osobama pri obavljanju poslova fizičke ili tehničke zaštite.

Limiti pokrića:

Kombinirani jedinstveni limit (štete na zdravlju-povrede, oboljenje ili smrt materijalne štete)

a) 1.500.000,00 po svakom štetnom događaju, bez ograničenja broja stolnih događaja (stavke a., b.. d.. i e.):

b) EUR 25.000.00 za odgovornost prema vlastitim radnicima po svakom štetnom događaju, bez ograničenja broja štetnih događaja (stavka e.):

Ovi pod-limit uključuju se unutar, a ne pored gore navedenog kombiniranog ograničenja.

Pravni troškovi i ostali prateći troškovi plaćaju se uz sve gore navedene limite.

Franšiza: Bez franšize.

U točki 8. tenderske dokumentacije je propisano sljedeće;

8. PODACI O PREDMETU NABAVKE

8. UVJETI ZA KVALIFIKACIJU

8.1. Ugovorno tijelo će odbaciti ponudu ukoliko:

d) Ponuđač nema prethodno iskustvo u osiguravanju imovine velikih gospodarskih subjekata.

Ponuđač je obvezan uz ponudu dostaviti sljedeće dokumente kojima će potvrdili da se slučajevi iz točke 8.1. ne odnose na njega:

c) Potvrda o dobrom izvršenju pošla izdata od druge ugovorne sirane kojom se dokazuje da je ponuđač uspješno pružao usluge osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti za štete pričinjene prema trećini osobama u posljednje tri godine (5/2023-S&025). Potvrda mora obvezno sadržavali vrijednost ugovora, točan naziv ugovora i točno razdoblje pružanja usluga, a sve sukladno Zakonu o javnim nabavama i podzakonskim propisima koji reguliraju predmetnu materiju.

- Ugovorno tijelo sukladno članku 50. stavak 1. točka a), a u svezi članka 48. stavak 2. ZJN zahtjeva da se dostavi Izjavu sukladno članku 50. ZJN dokaz da je ponuditelj u protekle tri kalendarske godine ili od dana registracije, odnosno početka poslovanja, ukoliko je ponuditelj registriran, odnosno počeo radili prije manje od tri godine, uspješno ugovorio, odnosno da ima:

Iskustvo u realizaciji minimalno 1 ili više ugovora kod kojih je predmet osiguranja odgovornost od djelatnosti u razdoblju od tri godine od dana objave javne nabave čija je ukupna vrijednost jednaka minimalno procijenjenoj vrijednosti nabave.

Dokaz: Potvrda primatelja usluga o uspješnoj realizaciji ugovora ili preslike polica osiguranja od odgovornosti i uspješnoj izvršenosti ugovora s osnovnim podacima o ugovoru (naručitelj, razdoblje ugovora, vrijednost ugovora}, odnosno potvrda mora da sadrži sve elemente sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH i pod zakonskim aktima.

Uvidom u Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača broj: 01-402/2026-8 od 16.07.2026.godine

ovo tijelo konstatira da je sljedeće utvrđeno;
Pregledom ponude ponuditelja „Sarajevo osiguranje" d.d. Sarajevo utvrđeno je da ista ne ispunjava uvjete propisane Natječajnom dokumentacijom te je odbijena kao neprihvatljiva iz razloga detaljno obrazloženih u Zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda, koji čini sastavni dio ove Odluke."

Uvidom u Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda komisije za javne nabave broj: Broj: 01-402/2026-8 Datum: 15. srpanj 2026. godine ovo tijelo konstatira da je sljedeće utvrđeno: *„Pregledom ponude ponuditelja „Sarajevo osiguranje" d.d. Sarajevo utvrđeno je da ponuditelj nije dokazao ispunjavanje svih uvjeta propisanih Natječajnom dokumentacijom.*
Naime, Ugovorno tijelo je pregledom dostavljene Potvrde o uspješno realiziranim ugovorima, izdane od strane društva „OKI Upravitelj" d.o.o. Sarajevo, utvrdilo da ista obuhvaća razdoblje od 1. 1. 2023. do 31. 12. 2023., dok je Natječajnom dokumentacijom zahtijevano dokazivanje iskustva ostvarenog u razdoblju od tri godine od dana objave javne nabave. Budući da potvrda iskazuje jedinstvenu vrijednost ugovora za cijelo kalendarsko razdoblje 2023. godine, iz iste nije moguće utvrditi koliki dio ugovorene vrijednosti otpada na referentno razdoblje propisano Natječajnom dokumentacijom, odnosno od dana početka referentnog razdoblja do 31. 12. 2023. Slijedom navedenoga nije bilo moguće nedvojbeno utvrditi ispunjavanje uvjeta tehničke i profesionalne sposobnosti iz točke 8. Natječajne dokumentacije.
Nadalje, u drugoj dostavljenoj Potvrdi o uspješno realiziranim ugovorima, izdanoj od strane društva „Bingo" d.o.o. Export Import, ponuditelj nije dokazao tehničku i profesionalnu sposobnost zahtijevanu točkom 8. Natječajne dokumentacije. Naime, Ugovorno tijelo zahtijevalo je dokaz o izvršenju najmanje jednog ili više ugovora iz područja osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti ukupne vrijednosti najmanje 35.000,00 KM u razdoblju od tri godine od dana objave javne nabave. Iz dostavljene potvrde proizlazi daje za 2023., 2024. i 2025. godinu iskazana vrijednost izvršenih usluga u iznosu od 30.787,80 KM za svaku pojedinu godinu, odnosno niti u jednoj od navedenih godina nije dokazana vrijednost od najmanje 35.000,00 KM, kako je zahtijevano Natječajnom dokumentacijom. Slijedom navedenoga, ponuditelj nije dokazao ispunjavanje uvjeta tehničke i profesionalne sposobnosti."
Slijedom svega navedenoga, Povjerenstvo je utvrdilo da ponuditelj nije dokazao ispunjavanje uvjeta propisanih Natječajnom dokumentacijom te predlaže da se njegova ponuda odbije kao neprihvatljiva, sukladno članku 68. stavku (4) točki i) Zakona o javnim nabavama BiH i odredbama Natječajne dokumentacije."

Uvidom u ponudu ponuđača Sarajevo- osiguranje d.d. Sarajevo ovo tijelo je utvrdilo da je ponuđač na strani 99. dostavio Potvrdu o uspješno realiziranom ugovorima broj: 255 od 02.02.2024.godine, izdanu od OKI UPRAVITELJ d.o.o. Sarajevo. Potvrdom se potvrđuje da je izvršena uspješna poslovna suradnja u domenu usluge osiguranja. U tabeli je prikaza ukupna godišnja premija za 2021, 2022 i 2023.godinu.
Predmet ugovora: Osiguranje od opasnosti od požara i nekih drugih opasnosti (126.000,00 KM), Osiguranje od odgovornosti iz djelatnosti za štete pričinjene trećim licima (126.000,00 KM), Godišnja vrijednost ugovora/vrijeme izvršenja ugovora: od 01.01.2021. do 31.12.2021.godine, 252.000,00 KM, Mjesto izvršenja: Sarajevo.
Predmet ugovora: Osiguranje od opasnosti od požara i nekih drugih opasnosti (136.000,00 KM), Osiguranje od odgovornosti iz djelatnosti za štete pričinjene trećim licima (136.000,00 KM),

Godišnja vrijednost ugovora/vrijeme izvršenja ugovora: od 01.01.2022. do 31.12.2022.godine, 272.000,00 KM, Mjesto izvršenja: Sarajevo.
Predmet ugovora: Osiguranje od opasnosti od požara i nekih drugih opasnosti (143.500,00 KM), Osiguranje od odgovornosti iz djelatnosti za štete pričinjene trećim licima (143.500,00 KM), Godišnja vrijednost ugovora/vrijeme izvršenja ugovora: od 01.01.2023. do 31.12-.2023.godine, 287.000,00 KM, Mjesto izvršenja: Sarajevo.

Uvidom u ponudu ponuđača Sarajevo- osiguranje d.d. Sarajevo ovo tijelo je utvrdilo da je ponuđač na strani 101. dostavio Potvrdu o uspješno realiziranom ugovorima broj: 3/2026 od 08.01.2026.godine, izdanu od BINGO d.o.o. Tuzla. Potvrdom se potvrđuje da je izvršena uspješna poslovna suradnja u domenu usluge osiguranja. U tabeli je prikaza ukupna godišnja premija za 2023, 2024 i 2025.godinu.
Predmet ugovora: Osiguranje imovine(653.281,60 KM), osiguranje nezgode(212.232,00 KM), osiguranje AO (193.177,30 KM), Osiguranje kaska (108.75,70 KM), osiguranje odgovornosti, Godišnja vrijednost ugovora/vrijeme izvršenja ugovora: za 2023.godinu, 1.198.264,40 KM, Mjesto izvršenja: Tuzla.
Predmet ugovora: Osiguranje imovine (655.721,89 KM), osiguranje nezgode (216.828,00 KM), osiguranje AO (237.653,50 KM), Osiguranje kaska (162.309,80 KM), osiguranje odgovornosti (30.787,80 KM), Godišnja vrijednost ugovora/vrijeme izvršenja ugovora: za 2024.godinu, 1.303.300,99 KM, Mjesto izvršenja: Tuzla.
Predmet ugovora: Osiguranje imovine (678.960,01 KM), osiguranje nezgode (219.081,00 KM), osiguranje AO (254.111,00 KM), Osiguranje kaska (168.743,50 KM), osiguranje odgovornosti (30.787,80 KM), Godišnja vrijednost ugovora/vrijeme izvršenja ugovora: za 2025.godinu, 1.351.683,31 KM, Mjesto izvršenja: Tuzla..

U članku 48. stavak 1.,2. i 3. ZJN-a je propisano sljedeće;
(1) Ugovorno tijelo može, zavisno od vrste, količine ili obima, ili namjene predmeta nabave, zahtijevati dokaze koji se odnose na tehničku i profesionalnu sposobnost.
(2) Ako ugovorno tijelo zahtijeva dokaz o uredno izvršenim ugovorima, taj dokaz se podnosi u formi spiska izvršenih ugovora uz potvrdu o njihovoj realizaciji koju daje druga ugovorna strana. U slučaju da se takva potvrda iz objektivnih razloga ne može dobiti od ugovorne strane koja nije ugovorno tijelo, važi izjava gospodarskog subjekta o uredno izvršenim ugovorima, uz predočavanje dokaza o učinjenim pokušajima da se takve potvrde osiguraju.
(3) Potvrda o uredno izvršenim ugovorima mora sadržavati sljedeće podatke:
a) naziv i sjedište ugovornih strana ili gospodarskih subjekata;
b) predmet ugovora;
c) vrijednost ugovora;
d) vrijeme i mjesto izvršenja ugovora;
e) navode o uredno izvršenim ugovorima.

U članku 50. stavak 1. točka a) ZJN-a je propisano sljedeće;
(1) U postupku javne nabave usluga, ugovorno tijelo može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuđača, i to:
a) spisak izvršenih ugovora u skladu sa člankom 48. stavak (2) ovog zakona, a koji su u vezi sa predmetnom nabavkom, za period ne duži od tri godine, ili od datuma registracije, odnosno

početka poslovanja, ako je kandidat/ponuđač registriran, odnosno počeo sa radom prije manje od tri godine;

U članku 7. Naputaka je propisano sljedeće;
(1) Ugovorno tijelo određuje uvjete financijske i/ili tehničke i profesionalne sposobnosti kandidata/ponuđača u slučaju kada je zadovoljenje tih uvjeta nužna osnova za ocjenu sposobnosti kandidata/ponuđača za izvršenje određenog ugovora.
(2) Ako ugovorno tijelo određuje uvjete financijske i/ili tehničke i profesionalne sposobnosti, tada mora od kandidata/ponuđača tražiti da zadovolje minimalne uvjete financijske i/ili tehničke i profesionalne sposobnosti.
(3) Obim informacija i minimalni uvjete financijske i/ili tehničke i profesionalne sposobnosti koji se zahtijevaju za određeni ugovor moraju biti u vezi sa predmetom nabavke i srazmjerni predmetu nabave, odnosno lotu.
(4) Ako ugovorno tijelo od kandidata/ponuđača kao dokaz tehničke i profesionalne sposobnosti traži popis ugovora, smatra se da je uvjet:
a) u vezi sa predmetom nabave, odnosno grupom predmeta nabave, ako se traži dokaz o izvršenju istog ili sličnog, odnosno istih ili sličnih ugovora kao što je predmet nabave, odnosno lot, te
b) srazmjeran predmetu nabave, odnosno lotu, u slijedećim slučajevima:
1) kada se traži dokaz o izvršenju jednog ugovora, ako njegov iznos nije viši od procijenjene vrijednosti nabavke, odnosno od procijenjene vrijednosti pojedinog lota;
2) kada se traži dokaz o izvršenju više ugovora, ako njihov zbirni iznos nije viši od procijenjene vrijednosti nabavke, odnosno od procijenjene vrijednosti pojedinog lota.

U članku 57. stavak. 1 ZJN-a je propisano sljedeće;
(1) U postupku javne nabavke kandidat/ponuđač se pridržava zahtjeva i uvjeta iz tenderske dokumentacije.

Odredbom članka 102. stavak 1. stavak 2. i stavak 3. Zakona o javnim nabavama je propisano:
(1) Stranke u postupku dužne su iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve ili odluke, postupke, radnje ili nečinjenja, te predložiti dokaze kojima se utvrđuju te činjenice.
(2) U postupku pravne zaštite ugovorno tijelo dužno je dokazati postojanje činjenica i okolnosti na osnovi kojih je donijelo odluku o pravima, poduzelo radnje ili propuštanje te provelo postupke, koji su predmetom postupka po žalbi.
(3) U postupku pravne zaštite žalitelj je dužan dokazati ili barem učiniti vjerojatnim postojanje činjenica i razloga koji se tiču pravnog interesa za podnošenje žalbe, povreda postupka ili povrede primjene materijalnog prava koje su istaknute u žalbi, za koje zna ili bi trebao znati."

U kontekstu predmetnog žalbenog navoda, ovo tijelo izvršilo je uvid u tendersku dokumentaciju, ponudu žalitelja, Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača, Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda, žalbene navode, izjašnjenje ugovornog tijela, kao i sadržaj dostavljenih potvrda o uspješno realiziranim ugovorima, te na temelju utvrđenog činjeničnog stanja pristupilo ocjeni. Uvidom u točku 8. Natječajne dokumentacije utvrđeno je da je ugovorno tijelo zahtijevalo da ponuđač ima iskustvo u realizaciji minimalno jednog ili više ugovora kod kojih je predmet osiguranja odgovornost iz djelatnosti, u razdoblju od tri godine od dana objave javne nabave, čija je ukupna

vrijednost najmanje jednaka procijenjenoj vrijednosti nabave, odnosno 35.000,00 KM. Kao dokaz je zahtijevana potvrda primatelja usluga o uspješnoj realizaciji ugovora, odnosno drugi odgovarajući dokaz s osnovnim podacima o ugovoru. Nadalje, člankom 48. stavak (3) ZJN-a propisano je da potvrda o uredno izvršenim ugovorima mora sadržavati, između ostalog, predmet ugovora, vrijednost ugovora, vrijeme i mjesto izvršenja ugovora te navode o uredno izvršenom ugovoru, dok je člankom 50. stavak (1) točka a) ZJN-a propisano da se kod nabave usluga može zahtijevati spisak izvršenih ugovora koji su u vezi s predmetnom nabavom za period ne duži od tri godine. Uvidom u ponudu žalitelja ovo tijelo je utvrdilo da je na strani 99. ponude dostavljena Potvrda o uspješno realiziranim ugovorima broj 255 od 02.02.2024. godine, izdana od društva „OKI Upravitelj" d.o.o. Sarajevo. Iz sadržaja navedene potvrde proizlazi da je predmet osiguranja, između ostalog, bilo „Osiguranje od odgovornosti iz djelatnosti za štete pričinjene trećim licima", pri čemu je za 2023. godinu iskazana vrijednost tog dijela osiguranja u iznosu od 143.500,00 KM, dok je ukupna godišnja vrijednost ugovora za period od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine iznosila 287.000,00 KM. Prema tome, suprotno zaključku ugovornog tijela iz Zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda, iz navedene potvrde je potpuno jasno moguće utvrditi i predmet ugovora i vrijeme njegova izvršenja, kao i vrijednost upravo one vrste osiguranja koja je relevantna za dokazivanje traženog iskustva, odnosno osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti za štete pričinjene trećim licima. Pri tome, iskazana vrijednost predmetne usluge za 2023. godinu iznosi 143.500,00 KM, što višestruko premašuje minimalno zahtijevanu vrijednost od 35.000,00 KM. Stoga se ne može prihvatiti zaključak ugovornog tijela da iz navedene potvrde nije moguće utvrditi koliki dio iskazane vrijednosti otpada na relevantno iskustvo. Naprotiv, potvrda izričito razdvaja vrijednost osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti od vrijednosti osiguranja od požara i drugih opasnosti, te za predmetnu uslugu iskazuje iznos od 143.500,00 KM. Na taj način je iz samog sadržaja potvrde moguće neposredno utvrditi da se ponuđač u referentnom poslu bavio upravo vrstom osiguranja koja odgovara predmetu predmetne nabave. Pri tome, ovo tijelo ukazuje i na činjenicu da je ugovorno tijelo u Zapisniku pogrešno reproduciralo sadržaj navedene potvrde, navodeći da ista iskazuje vrijednost ugovora od 287.000,00 KM za 2023. godinu, ali istovremeno zaključujući da iz nje nije moguće utvrditi relevantnu vrijednost u referentnom periodu.

Međutim, potvrda izričito iskazuje iznos od 143.500,00 KM za osiguranje od odgovornosti iz djelatnosti, što predstavlja relevantnu vrijednost za ocjenu ispunjenosti predmetnog uvjeta. Naime na strani 101. ponude žalitelj je dostavio i Potvrdu o uspješno realiziranim ugovorima broj 3/2026 od 08.01.2026. godine, izdanu od društva „Bingo" d.o.o. Tuzla. Iz iste proizlazi da je predmet osiguranja obuhvaćao, između ostalog, osiguranje odgovornosti, pri čemu je za 2024. i 2025. godinu za osiguranje odgovornosti iskazana vrijednost od 30.787,80 KM godišnje.

Ukupne godišnje vrijednosti ugovora za navedene godine iznosile su 1.303.300,99 KM, odnosno 1.351.683,31 KM. U odnosu na ovu potvrdu, ovo tijelo ne prihvaća obrazloženje ugovornog tijela da žalitelj nije dokazao uvjet samo iz razloga što je za osiguranje odgovornosti za pojedinačnu godinu iskazan iznos od 30.787,80 KM. Naime, Natječajnom dokumentacijom nije propisano da vrijednost svakog pojedinačnog ugovora ili svake pojedinačne godišnje usluge osiguranja od odgovornosti mora iznositi najmanje 35.000,00 KM, već je propisano iskustvo u realizaciji minimalno jednog ili više ugovora čija je ukupna vrijednost najmanje jednaka procijenjenoj vrijednosti nabave. Međutim, neovisno o navedenom, za ocjenu predmetnog žalbenog navoda odlučujuća je činjenica da je žalitelj već potvrdom društva „OKI Upravitelj" d.o.o. Sarajevo dokazao iskustvo u pružanju upravo tražene vrste usluge, i to u vrijednosti od 143.500,00 KM, dakle u iznosu koji višestruko premašuje minimalni vrijednosni prag od 35.000,00 KM. Ovo je

potrebno cijeniti i u svjetlu članka 7. Naputaka, prema kojem uvjeti tehničke i profesionalne sposobnosti moraju biti povezani s predmetom nabave i razmjerni predmetu nabave, kao i članka 50. stavak (1) točka a) ZJN-a kojim je dopušteno zahtijevati dokaze o izvršenim ugovorima koji su u vezi s predmetnom nabavom. Imajući u vidu navedeno, ovo tijelo nalazi da je ugovorno tijelo pogrešno utvrdilo činjenično stanje i pogrešno ocijenilo dostavljene dokaze o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti žalitelja. Naime, iz potvrde društva „OKI Upravitelj" d.o.o. Sarajevo jasno proizlazi da je žalitelj uspješno realizirao ugovor koji je obuhvaćao osiguranje od odgovornosti iz djelatnosti za štete pričinjene trećim licima, za koje je iskazana vrijednost od 143.500,00 KM, što je iznad minimalno zahtijevanog iznosa od 35.000,00 KM. Stoga se ne može prihvatiti zaključak ugovornog tijela da žalitelj nije dokazao uvjet propisan točkom 8. Natječajne dokumentacije, niti je postojala osnova da se njegova ponuda iz tog razloga ocijeni neprihvatljivom. Ugovorno tijelo je, pri ocjeni ponude, bilo dužno cijeniti sadržaj dostavljene potvrde u njegovoj cjelini, a osobito jasno iskazanu vrijednost upravo usluge osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti, umjesto da ukupnu vrijednost ugovora koristi kao osnova za zaključak da se relevantna vrijednost ne može utvrditi. U skladu s člankom 102. stavak (2) ZJN-a, ugovorno tijelo je u postupku pravne zaštite dužno dokazati postojanje činjenica i okolnosti na osnovi kojih je donijelo odluku, poduzelo radnje ili propustilo poduzeti radnje koje su predmet žalbenog postupka. U konkretnom slučaju, ugovorno tijelo nije dokazalo osnovanost razloga zbog kojih je ponudu žalitelja ocijenilo neprihvatljivom, budući da se ti razlozi ne podudaraju sa stvarnim sadržajem dostavljenih potvrda. Slijedom svega navedenog, ovo tijelo predmetni žalbeni navod ocjenjuje ***osnovanim***, te utvrđuje da je ugovorno tijelo pogrešno ocijenilo dostavljene dokaze o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti žalitelja. Posljedično, nije bilo osnova da se ponuda žalitelja odbije kao neprihvatljiva iz razloga navedenog u Zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda, zbog čega je ugovorno tijelo dužno izvršiti ponovni pregled i ocjenu ponude žalitelja u skladu s utvrđenim činjenicama i zahtjevima iz Natječajne dokumentacije.

Drugim žalbenim navodom Žalitelj osporava pravilnost ocjene ugovornog tijela u dijelu koji se odnosi na prihvatljivost ponude izabranog ponuđača „Triglav osiguranje" d.d. Podružnica Mostar. Navodi da je u ponudi izabranog ponuđača dostavljena potvrda društva „Sarajevostan" d.o.o. o uspješno obavljenoj usluzi osiguranja za period od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine u iznosu od 50.505,90 KM, kao i potvrda za period od 01.01.2025. do 31.12.2025. godine u iznosu od 47.466,50 KM.

U točki 5. TD je propisano sljedeće:
PODACI O PREDMETU NABAVE
5. Opis predmeta nabave
Predmet ovog postupka je nabava usluge osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti za štetu načinjenu prema trećim osobama, njihovoj imovini i životima te štetu načinjenu trećim osobama za svaki događaj/svaki zrakoplov, sukladno svim međunarodnim zrakoplovnim propisima i standardima koji reguliraju predmetnu materiju.
Oznaka i naziv iz JRJN: 66514120-3.
Usluge osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti obuhvaćaju:
a. Pokriće izvorne pravne odgovornosti osiguranika koja proizlazi iz njihovog poslovanja kao vlasnika ili operatera J. P. ..Međunarodna Zračna luka - aerodrom Mostar" d.o.o. Mostar.
b. Pokriće šteta na zrakoplovu i opremi zrakoplova.

c. (Odgovornost Osiguranika prema vlastitim radnicima.
d. Čisto financijske štete.
e. Štete iz produktne odgovornosti i izvršenih operacija, kao i štete nastale u obavljanju redovitih poslova u koje spadaju i aktivnosti provedbe sigurnosnih vježbi sukladno propisima koje nalaže Zakon o civilnom zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine, kao i pod zakonski propisi koji reguliraju predmetnu materiju.
f. Odgovornosti za štetu počinjenu od strane zaštitara ugovorenim strankama ili trećim osobama pri obavljanju poslova fizičke ili tehničke zaštite.
Limiti pokrića:
Kombinirani jedinstveni limit (štete na zdravlju-povrede, oboljenje ili smrt materijalne štete)
a) 1.500.000,00 po svakom štetnom događaju, bez ograničenja broja stolnih događaja (stavke a., b.. d.. i e.):
b) EUR 25.000.00 za odgovornost prema vlastitim radnicima po svakom štetnom događaju, bez ograničenja broja štetnih događaja (stavka e.):
Ovi pod-limit uključuju se unutar, a ne pored gore navedenog kombiniranog ograničenja.
Pravni troškovi i ostali prateći troškovi plaćaju se uz sve gore navedene limite.
Franšiza: Bez franšize.
U točki 8. tenderske dokumentacije je propisano sljedeće;
8. PODACI O PREDMETU NABAVKE
8. UVJETI ZA KVALIFIKACIJU
8.1. Ugovorno tijelo će odbaciti ponudu ukoliko:
d) Ponuđač nema prethodno iskustvo u osiguravanju imovine velikih gospodarskih subjekata.
Ponuđač je obvezan uz ponudu dostaviti sljedeće dokumente kojima će potvrdili da se slučajevi iz točke 8.1. ne odnose na njega:
c) Potvrda o dobrom izvršenju pošla izdata od druge ugovorne sirane kojom se dokazuje da je ponuđač uspješno pružao usluge osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti za štete pričinjene prema trećini osobama u posljednje tri godine (5/2023-S&025). Potvrda mora obvezno sadržavali vrijednost ugovora, točan naziv ugovora i točno razdoblje pružanja usluga, a sve sukladno Zakonu o javnim nabavama i podzakonskim propisima koji reguliraju predmetnu materiju.

- Ugovorno tijelo sukladno članku 50. stavak 1. točka a), a u svezi članka 48. stavak 2. ZJN zahtjeva da se dostavi Izjavu sukladno članku 50. ZJN dokaz da je ponuditelj u protekle tri kalendarske godine ili od dana registracije, odnosno početka poslovanja, ukoliko je ponuditelj registriran, odnosno počeo radili prije manje od tri godine, uspješno ugovorio, odnosno da ima:

Iskustvo u realizaciji minimalno 1 ili više ugovora kod kojih je predmet osiguranja odgovornost od djelatnosti u razdoblju od tri godine od dana objave javne nabave čija je ukupna vrijednost jednaka minimalno procijenjenoj vrijednosti nabave.
Dokaz: Potvrda primatelja usluga o uspješnoj realizaciji ugovora ili preslike polica osiguranja od odgovornosti i uspješnoj izvršenosti ugovora s osnovnim podacima o ugovoru (naručitelj, razdoblje ugovora, vrijednost ugovora}, odnosno potvrda mora da sadrži sve elemente sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH i pod zakonskim aktima.

Uvidom u ponudu izabranog ponuđača Triglav- osiguranje d.d. Sarajevo ovo tijelo je utvrdilo da je ponuđač na strani 105. dostavio Potvrdu o uspješno obavljenoj usluzi osiguranja, izdanu od SARAJEVOSTAN d.o.o. Sarajevo. Potvrdom se potvrđuje da je uspješna realizacija ugovora Predmet ugovora: Osiguranje odgovornosti iz djelatnosti, Vrijeme izvršenja ugovora: od 01.01.2024. do 31.12.2024.godine, Vrijednost ugovora: 50.505,90 KM, Mjesto izvršenja: Sarajevo.
Uvidom u ponudu izabranog ponuđača Triglav- osiguranje d.d. Sarajevo ovo tijelo je utvrdilo da je ponuđač na strani 106. dostavio Potvrdu o uspješno obavljenoj usluzi osiguranja, izdanu od SARAJEVOSTAN d.o.o. Sarajevo. Potvrdom se potvrđuje da je uspješna realizacija ugovora Predmet ugovora: Osiguranje odgovornosti iz djelatnosti, Vrijeme izvršenja ugovora: od 01.01.2025. do 31.12.2025.godine, Vrijednost ugovora: 47.466,50 KM, Mjesto izvršenja: Sarajevo.

U članku 48. stavak 1.,2. i 3. ZJN-a je propisano sljedeće;
(1) Ugovorno tijelo može, zavisno od vrste, količine ili obima, ili namjene predmeta nabave, zahtijevati dokaze koji se odnose na tehničku i profesionalnu sposobnost.
(2) Ako ugovorno tijelo zahtijeva dokaz o uredno izvršenim ugovorima, taj dokaz se podnosi u formi spiska izvršenih ugovora uz potvrdu o njihovoj realizaciji koju daje druga ugovorna strana. U slučaju da se takva potvrda iz objektivnih razloga ne može dobiti od ugovorne strane koja nije ugovorno tijelo, važi izjava gospodarskog subjekta o uredno izvršenim ugovorima, uz predočavanje dokaza o učinjenim pokušajima da se takve potvrde osiguraju.
(3) Potvrda o uredno izvršenim ugovorima mora sadržavati sljedeće podatke:
a) naziv i sjedište ugovornih strana ili gospodarskih subjekata;
b) predmet ugovora;
c) vrijednost ugovora;
d) vrijeme i mjesto izvršenja ugovora;
e) navode o uredno izvršenim ugovorima.

U članku 50. stavak 1. točka a) ZJN-a je propisano sljedeće;
(1) U postupku javne nabave usluga, ugovorno tijelo može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuđača, i to:
a) spisak izvršenih ugovora u skladu sa člankom 48. stavak (2) ovog zakona, a koji su u vezi sa predmetnom nabavom, za period ne duži od tri godine, ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuđač registriran, odnosno počeo sa radom prije manje od tri godine;

U članku 7. Naputaka je propisano sljedeće;
(1) Ugovorno tijelo određuje uvjete financijske i/ili tehničke i profesionalne sposobnosti kandidata/ponuđača u slučaju kada je zadovoljenje tih uvjeta nužna osnova za ocjenu sposobnosti kandidata/ponuđača za izvršenje određenog ugovora.
(2) Ako ugovorno tijelo određuje uvjete financijske i/ili tehničke i profesionalne sposobnosti, tada mora od kandidata/ponuđača tražiti da zadovolje minimalne uvjete financijske i/ili tehničke i profesionalne sposobnosti.
(3) Obim informacija i minimalni uvjete financijske i/ili tehničke i profesionalne sposobnosti koji se zahtijevaju za određeni ugovor moraju biti u vezi sa predmetom nabavke i srazmjerni

predmetu nabave, odnosno lotu.
(4) Ako ugovorno tijelo od kandidata/ponuđača kao dokaz tehničke i profesionalne sposobnosti traži popis ugovora, smatra se da je uvjet:
a) u vezi sa predmetom nabave, odnosno grupom predmeta nabave, ako se traži dokaz o izvršenju istog ili sličnog, odnosno istih ili sličnih ugovora kao što je predmet nabave, odnosno lot, te
b) srazmjeran predmetu nabave, odnosno lotu, u slijedećim slučajevima:
1) kada se traži dokaz o izvršenju jednog ugovora, ako njegov iznos nije viši od procijenjene vrijednosti nabavke, odnosno od procijenjene vrijednosti pojedinog lota;
2) kada se traži dokaz o izvršenju više ugovora, ako njihov zbirni iznos nije viši od procijenjene vrijednosti nabavke, odnosno od procijenjene vrijednosti pojedinog lota.

U članku 57. stavak. 1 ZJN-a je propisano sljedeće;
(1) U postupku javne nabavke kandidat/ponuđač se pridržava zahtjeva i uvjeta iz tenderske dokumentacije.

Odredbom članka 102. stavak 1. stavak 2. i stavak 3. Zakona o javnim nabavama je propisano:
(1) Stranke u postupku dužne su iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve ili odluke, postupke, radnje ili nečinjenja, te predložiti dokaze kojima se utvrđuju te činjenice.
(2) U postupku pravne zaštite ugovorno tijelo dužno je dokazati postojanje činjenica i okolnosti na osnovi kojih je donijelo odluku o pravima, poduzelo radnje ili propuštanje te provelo postupke, koji su predmetom postupka po žalbi.
(3) U postupku pravne zaštite žalitelj je dužan dokazati ili barem učiniti vjerojatnim postojanje činjenica i razloga koji se tiču pravnog interesa za podnošenje žalbe, povreda postupka ili povrede primjene materijalnog prava koje su istaknute u žalbi, za koje zna ili bi trebao znati."

U kontekstu predmetnog žalbenog navoda, ovo tijelo izvršilo je uvid u tendersku dokumentaciju, ponudu izabranog ponuđača, dostavljene potvrde o uspješnom izvršenju ugovora, žalbene navode, kao i relevantne odredbe Zakona o javnim nabavkama i pod zakonskih propisa, te je utvrdilo da je žalbeni navod ***neosnovan***.
Naime, točkom 8. tenderske dokumentacije ugovorno tijelo je, u okviru uvjeta tehničke i profesionalne sposobnosti, zahtijevalo da ponuđač posjeduje iskustvo u realizaciji minimalno jednog ili više ugovora kod kojih je predmet osiguranja odgovornost iz djelatnosti, u razdoblju od tri godine od dana objave javne nabave, čija je ukupna vrijednost jednaka minimalno procijenjenoj vrijednosti nabave. Kao dokaz tražena je potvrda primatelja usluga o uspješnoj realizaciji ugovora, odnosno potvrde koje sadrže osnovne podatke o ugovoru, uključujući predmet, razdoblje i vrijednost ugovora. Iz navedenog zahtjeva jasno proizlazi da ugovorno tijelo nije ograničilo dokazivanje iskustva isključivo na jedan ugovor, već je izričito dopustilo dokazivanje iskustva kroz jedan ili više ugovora, pri čemu je odlučna njihova ukupna vrijednost. Takav zahtjev je u skladu s člankom 50. stavkom (1) točkom a) ZJN, u vezi s člankom 48. stavkom (2) ZJN, kao i člankom 7. stavkom (4) Naputka, kojim je dopušteno dokazivanje sposobnosti izvršenjem jednog ili više ugovora, uz uvjet da zbirni iznos ugovora nije viši od procijenjene vrijednosti nabave kada se zahtijeva više ugovora. Uvidom u ponudu izabranog ponuđača „Triglav osiguranje" d.d. Sarajevo, Podružnica Mostar, utvrđeno je da je isti na stranicama 105. i 106. ponude dostavio dvije potvrde izdane od društva „Sarajevostan" d.o.o. Sarajevo. Prvom potvrdom potvrđeno je uspješno izvršenje

ugovora čiji je predmet „Osiguranje odgovornosti iz djelatnosti“, za period od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine, u vrijednosti od 50.505,90 KM, dok je drugom potvrdom potvrđeno uspješno izvršenje ugovora istog predmeta za period od 01.01.2025. do 31.12.2025. godine, u vrijednosti od 47.466,50 KM. Dakle, oba dostavljena ugovora po svom predmetu odgovaraju zahtjevu iz tenderske dokumentacije, odnose se na osiguranje odgovornosti iz djelatnosti, zaključeni su i realizirani u zahtijevanom referentnom periodu, a izdanim potvrdama druge ugovorne strane potvrđeno je njihovo uspješno izvršenje. Njihova ukupna vrijednost iznosi 97.972,40 KM, čime se, prema uvjetu iz točke 8. tenderske dokumentacije, iskustvo može dokazivati kumulativno, pod uvjetom da navedeni zbir doseže zahtijevani minimum, odnosno procijenjenu vrijednost predmetne nabave. Pri tome, žalitelj činjenicu da su obje potvrde izdane od istog društva „Sarajevostan“ d.o.o. pogrešno dovodi u vezu s neprihvatljivošću takvog dokaza. Tenderskom dokumentacijom nije propisano da se iskustvo mora dokazivati ugovorima zaključenim s različitim ugovornim stranama, niti je propisan minimalan broj različitih korisnika usluga. Naprotiv, zahtjev je formuliran na način da se traži iskustvo u realizaciji jednog ili više ugovora, pa činjenica da su dva ugovora realizirana za istog naručitelja sama po sebi ne predstavlja osnova za njihovo neprihvaćanje. Nadalje, odredbom članka 57. stavka (1) ZJN propisano je da se ponuđač pridržava zahtjeva i uvjeta iz tenderske dokumentacije, dok se ocjena ispunjenosti uvjeta kvalifikacije mora izvršiti upravo prema uvjetima koje je ugovorno tijelo unaprijed propisalo. U konkretnom slučaju, ugovorno tijelo nije propisalo da se iskustvo mora odnositi na različite naručitelje, niti da se vrijednost iskustva mora ostvariti kroz jedan pojedinačni ugovor. Stoga se takav dodatni uvjet ne može naknadno izvoditi niti uvoditi prilikom ocjene ponuda. Također, iz dostavljenih potvrda proizlazi da se radi o ugovorima sa jasno naznačenim predmetom, periodom izvršenja, vrijednošću i mjestom izvršenja, te je potvrđena njihova uspješna realizacija, čime su ispunjeni i zahtjevi iz članka 48. stavka (3) ZJN. Imajući u vidu navedeno, ovo tijelo nalazi da žalitelj nije dokazao, niti je učinio vjerojatnim, da dostavljene potvrde ne predstavljaju odgovarajući dokaz tehničke i profesionalne sposobnosti iz točke 8. tenderske dokumentacije. Sama činjenica da su potvrde izdane od istog društva, kao i činjenica da se radi o dva uzastopna perioda osiguranja, ne dovode u pitanje njihovu dokaznu vrijednost, budući da tenderskom dokumentacijom nije propisano suprotno.
Slijedom svega navedenog, ponuda izabranog ponuđača u ovom dijelu pravilno je ocijenjena prihvatljivom.

Zbog svega navedenog, ovo tijelo ističe da su navodi žalitelja Sarajevo- osiguranje d.d. Sarajevo djelomično osnovani, zbog čega usvaja žalbu žalitelja i predmet vraća ugovornom tijelu na ponovni postupak, u kojem je dužan postupiti u skladu sa stavovima ovog tijela i donijeti novu odluku zasnovanu na ZJN i pod zakonskim aktima.

Usvaja se zahtjev žalitelja kojim traži da ugovorno tijelo žalitelju nadoknadi troškove postupka koji se odnose na uplaćenu administrativnu taksu, u skladu sa člankom 119. stavak (4), stavak (5), stavak (8) i stavak (9) Zakona o javnim nabavama ("Službeni glasnik BiH" broj: 39/14, 59/22, 50/24), budući da je žalitelj u žalbenom postupku uspio sa žalbom, a u skladu sa člankom 119. stavak (5) ZJN stranka na čiju je štetu žalbeni postupak okončan dužna je protivnoj stranci nadoknaditi jasno precizirane opravdane troškove koji su joj nastali učešćem u žalbenom postupku, pa kako je žalitelj postavio zahtjev za naknadu troškova uplaćene administrativne takse, te ovom tijelu dostavilo dokaz da je i izvršio uplatu administrativne takse u iznosu od 50,00 KM, jasnim se zaključuje da se radi o opravdanim troškovima, a ugovorno tijelo kao stranka na čiju je štetu žalbeni

postupak okončan, dužan je žalitelju nadoknaditi iznos od 50,00 KM na ime troškova uplaćene administrativne takse, a sve u skladu sa Presudom upravnog apelacionog vijeća Suda BiH broj: S1 3 U 041528 23 Uvp od 21.09.2023. godine.

Povrat uplaćenih sredstava na ime naknade žalbenog postupka u iznosu od 750,00 KM izvršit će se posebnim aktom, a u skladu sa članom 108. stav (7) Zakona o javnim nabavkama i članom 5. Instrukcije o načinu uplate, kontrole i povrata naknada propisanih članom 108. Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik BiH" broj: 61/24).

Na osnovu činjenica utvrđenih u postupku i provedenih dokaza, shodno članu 104. i 111. stav (2) Zakona o javnim nabavama, te članu 230. stav (2) Zakona o upravnom postupku ovoj organ riješio je žalbu kao u dispozitivu ovog rješenja.

Pouka o pravnom lijeku:
Ovo rješenje je konačan upravni akt. Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Sudu BiH u roku od 30 dana od dana prijema rješenja. Taksa na tužbu iznosi 100,00 KM.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Mirjana Antunović, dipl.iur.

Dostavljeno:
- Sarajevo- osiguranje d.d. Sarajevo
- JP „Međunarodna Zračna luka-aerodrom Mostar" d.o.o. Mostar
- Triglav osiguranje d.d. Sarajevo, podružnica Mostar
-evidencija
-a/a